

Силабус дисципліни «Трудове право»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 123 · КОМП'ЮТЕРНА ІНЖЕНЕРІЯ

БАКАЛАВР

120 годин · 4 кредити ЄКТС · 4 змістовних модулі

Загальна інформація про дисципліну

Ідентифікація

Назва: Трудове право

Спеціальність: **123** Комп'ютерна інженерія

Освітні програми: Фінанси, банківська справа та страхування в управлінських інформаційних системах і технологіях;
Облік і оподаткування в управлінських інформаційних системах і технологіях

Ступінь: Бакалавр

120

Годин

загальний обсяг дисципліни

4

Кредити ЄКТС

відповідно до стандарту

4

Модулі

змістовних блоки курсу

Компетентності та результати навчання

Загальні компетентності Здатність до аналізу, синтезу та критичного оцінювання правової інформації у сфері трудових відносин: виявлення суттєвих норм, порівняння правових позицій, формування обґрунтованих висновків і відстоювання власної позиції. Уміння самостійно навчатися, планувати роботу та організовувати виконання завдань у визначені строки, зокрема під час підготовки рефератів, аналітичних записок і презентацій. Здатність до усної та письмової професійної комунікації: чітко пояснювати правові поняття, аргументовано відповідати на запитання, оформлювати правові висновки та короткі аналітичні записки щодо трудових спорів. Відповідальність, ініціативність, дисциплінованість та готовність працювати в команді під час групового аналізу правових кейсів, обговорення ситуацій із трудової практики та спільного пошуку рішень. - аналізувати нормативно-правові акти у сфері праці; - виділяти головне та узагальнювати результати правового аналізу; - планувати власну діяльність і дотримуватися дедлайнів; - коректно спілкуватися з викладачами та одногрупниками; - брати участь у командній роботі та розподіляти обов'язки.	Фахові компетентності Розуміння сутності трудового права як галузі, його функцій та ролі в регулюванні трудових правовідносин у сфері комп'ютерної інженерії, інформаційних технологій і фінансово-облікової діяльності. Знання принципів укладання, зміни та припинення трудового договору, правового регулювання робочого часу, часу відпочинку, оплати праці та охорони праці. Здатність застосовувати норми трудового законодавства у практичних ситуаціях, зокрема у сфері ІТ-індустрії: дистанційна праця, гіг-контракти, трудові права ІТ-фахівців. Знання основ колективно-договірного регулювання, трудових спорів та їх вирішення, відповідальності сторін трудових правовідносин. - застосовувати норми КЗпП та спеціального законодавства до конкретних трудових ситуацій; - орієнтуватися в правовому регулюванні дистанційної та надомної праці; - характеризувати порядок вирішення індивідуальних і колективних трудових спорів; - визначати права та обов'язки працівника і роботодавця в ІТ-сфері; - пояснювати вплив трудового законодавства воєнного стану на трудові відносини.	Результати навчання Пояснювати сутність основних правових категорій трудового права: трудовий договір, трудові правовідносини, робочий час, час відпочинку, оплата праці, трудова дисципліна, матеріальна відповідальність, охорона праці, трудовий спір. Аналізувати конкретні трудові ситуації для виявлення правомірної та протиправної поведінки сторін трудових відносин. Характеризувати організаційно-правові форми трудових відносин, застосовувати методи захисту трудових прав, визначати підстави та порядок притягнення до відповідальності. Орієнтуватися у нормативно-правовій базі у сфері праці з урахуванням особливостей воєнного стану та ІТ-галузі. - пояснювати правовий зміст основних трудо-правових термінів і категорій; - аналізувати зміст і структуру трудового договору та колективної угоди; - визначати підстави юридичної відповідальності у трудових правовідносинах; - застосовувати базові методи захисту трудових прав у сфері ІТ і фінансів; - використовувати нормативні та інформаційні джерела для прийняття обґрунтованих рішень у трудових ситуаціях.
---	--	---

Загальна частина трудового права

Тема 1.1

Трудове право як галузь права України.

Предмет, метод, принципи та система трудового права. Джерела трудового права, місце КЗпП України в системі трудового законодавства. Трудові правовідносини: поняття, суб'єкти, підстави виникнення.

Тема 1.2

Суб'єкти трудового права та соціальне партнерство.

Правовий статус працівника і роботодавця. Трудові колективи. Профспілки та їх роль у захисті трудових прав. Соціальний діалог і колективно-договірне регулювання трудових відносин.

Тема 1.3

Трудовий договір: загальні положення.

Поняття, зміст і форма трудового договору. Порядок укладення та реєстрація трудового договору. Випробування при прийнятті на роботу. Особливості трудового договору в ІТ-сфері та фінансовому секторі.

Тема 1.4

Зміна та припинення трудового договору.

Підстави та порядок зміни умов трудового договору. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника та роботодавця. Правові наслідки незаконного звільнення. Вихідна допомога.

Умови праці та оплата праці

Тема 2.1

Робочий час та час відпочинку. Поняття і види робочого часу. Режим і облік робочого часу. Надурочна робота. Час відпочинку: перерви, вихідні, святкові дні. Відпустки: види, порядок надання та оплати.

Тема 2.2

Оплата праці. Правове регулювання заробітної плати: мінімальна заробітна плата, системи та форми оплати праці. Гарантії і компенсації у сфері оплати праці. Захист права на заробітну плату.

Тема 2.3

Дистанційна та надомна праця. Правове регулювання дистанційної роботи в Україні. Особливості трудових відносин при дистанційній праці в IT-галузі. Гіг-контракти: поняття, особливості, переваги та ризики для IT-фахівців.

Тема 2.4

Охорона праці. Поняття та принципи охорони праці. Права та обов'язки сторін у сфері охорони праці. Нещасні випадки на виробництві та порядок їх розслідування. Особливості охорони праці окремих категорій працівників.

Трудова дисципліна та юридична ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Тема 3.1

Трудова дисципліна. Поняття, методи забезпечення і значення трудової дисципліни. Правила внутрішнього трудового розпорядку. Заохочення за сумлінну працю та їх правове оформлення.

Тема 3.2

Дисциплінарна відповідальність. Поняття та підстави дисциплінарної відповідальності. Дисциплінарний проступок. Стягнення, порядок їх застосування та оскарження. Спеціальна дисциплінарна відповідальність.

Тема 3.3

Матеріальна відповідальність сторін трудових відносин. Поняття, умови та види матеріальної відповідальності працівника. Повна матеріальна відповідальність. Матеріальна відповідальність роботодавця перед працівником.

Тема 3.4

Трудові відносини в умовах воєнного стану. Особливості регулювання трудових відносин відповідно до Закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану». Призупинення дії трудового договору. Гарантії для мобілізованих працівників.

Трудові спори та захист трудових прав

Тема 4.1

Індивідуальні трудові спори. Поняття і класифікація трудових спорів. Комісія з трудових спорів: склад, компетенція та порядок розгляду спорів. Судовий порядок вирішення індивідуальних трудових спорів.

Тема 4.2

Колективні трудові спори (конфлікти). Поняття та сторони колективного трудового спору. Примирні процедури: примирна комісія, трудовий арбітраж. Страйк як крайній засіб вирішення колективного трудового спору.

Тема 4.3

Нагляд і контроль за дотриманням законодавства про працю. Органи нагляду і контролю. Державна інспекція праці: повноваження та порядок здійснення перевірок. Відповідальність за порушення трудового законодавства.

Тема 4.4

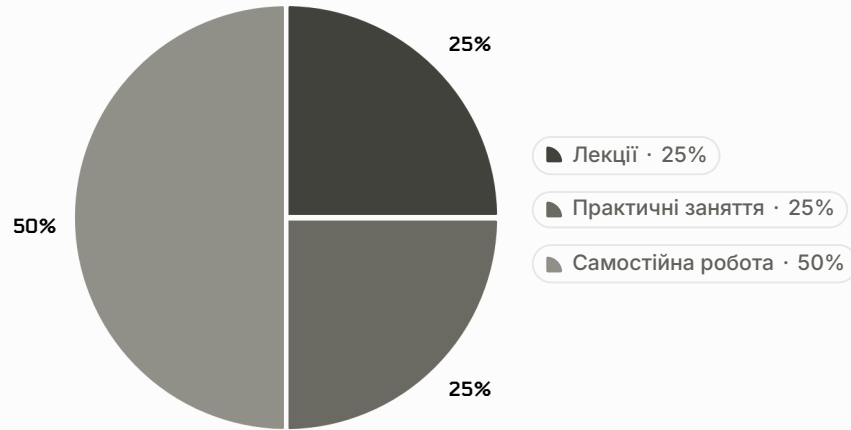
Міжнародно-правове регулювання праці та євроінтеграційні аспекти. Конвенції МОП та їх значення. Трудове право ЄС у контексті євроінтеграції України. Захист трудових прав в умовах міжнародної мобільності ІТ-фахівців.

Розподіл навчального часу – 120 годин

Модуль	Тема	Лекції (год.)	Практичні (год.)	Самостійна робота (год.)
Модуль 1	Тема 1.1 – Трудове право як галузь	2	2	4
	Тема 1.2 – Суб'єкти та соціальне партнерство	2	2	4
	Тема 1.3 – Трудовий договір: загальні положення	4	4	4
	Тема 1.4 – Зміна та припинення трудового договору	2	2	4
Модуль 2	Тема 2.1 – Робочий час та час відпочинку	2	2	4
	Тема 2.2 – Оплата праці	4	4	4
	Тема 2.3 – Дистанційна та надомна праця	4	4	4
	Тема 2.4 – Охорона праці	2	2	4
Модуль 3	Тема 3.1 – Трудова дисципліна	2	2	4
	Тема 3.2 – Дисциплінарна відповідальність	2	2	4
	Тема 3.3 – Матеріальна відповідальність	2	2	4
	Тема 3.4 – Трудові відносини у воєнний стан	2	2	4
Модуль 4	Тема 4.1 – Індивідуальні трудові спори	2	2	4
	Тема 4.2 – Колективні трудові спори	2	2	4
	Тема 4.3 – Нагляд і контроль за дотриманням законодавства	2	2	5
	Тема 4.4 – Міжнародно-правове регулювання праці	2	2	5
Разом		36	36	60

 Загальний обсяг: **120 годин = 4 кредити ЄКТС**. З урахуванням специфіки навчального плану аудиторне навантаження розподілено між лекціями (30 год.) і практичними (30 год.); решта – самостійна робота (60 год.). Розподіл є орієнтовним і може коригуватися відповідно до специфіки навчального процесу.

Примітки до розподілу часу

Структура навчального часу

Загальний обсяг — **120 годин (4 кредити ЄКТС)** — розподілено між трьома формами роботи для забезпечення балансу між теорією та практикою.

- **Лекції (30 год.):** подача ключового теоретичного матеріалу з трудового права
- **Практичні (30 год.):** відпрацювання навичок, розв'язання задач і правових кейсів
- **Самостійна робота (60 год.):** поглиблене вивчення, підготовка завдань, робота з нормативними актами

□ Самостійна робота становить **50% обсягу дисципліни** — студенти навчаються самостійно аналізувати правові ситуації та джерела трудового законодавства.

Самостійна робота студентів

Опрацювання літератури

Поглиблене вивчення теоретичного матеріалу за підручниками з трудового права (Венедіков, Бутинська, Мокрицька, Ярошенко та ін.), нормативно-правовими актами (КЗпП України, Закон про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану, Закон про охорону праці), науковими статтями у фахових виданнях. Студент має вміти конспектувати ключові положення, виділяти головні поняття та визначення, порівнювати підходи різних авторів до трактування трудо-правових категорій, формувати короткі узагальнення за темами курсу.

Робота з інформаційними ресурсами

Опрацювання офіційних сайтів Верховної Ради України (zakon.rada.gov.ua), Державної служби України з питань праці (dsp.gov.ua), Міністерства економіки України (me.gov.ua), Верховного Суду України (supreme.court.gov.ua) та Міжнародної організації праці (ilo.org). Аналіз судової практики у трудових спорах, відстеження змін у трудовому законодавстві воєнного стану, пошук актуальних нормативних актів для навчальних завдань. Результат — розвиток навичок роботи з правовими базами та формування правової грамотності.

Індивідуальні завдання

Виконання практично-правових завдань із розв'язання трудових спорів, аналізу трудових договорів, визначення правомірності дій роботодавця та працівника; аналітичних завдань щодо порівняльного аналізу норм трудового законодавства різних редакцій; творчих завдань — підготовка есе, правових висновків, міні-досліджень з актуальних питань трудового права у сфері ІТ і фінансів. Очікуваний результат — уміння застосовувати трудо-правові норми на практиці та обґрунтовувати власні висновки.

Підготовка до занять

Підготовка до практичних занять шляхом опрацювання умов правових задач, повторення теоретичного матеріалу та відпрацювання алгоритмів правового аналізу трудових ситуацій; підготовка до тестувань через вивчення ключових термінів і визначень, статей КЗпП і базових підходів; підготовка до контрольних робіт за кожним змістовним модулем через систематизацію знань, повторення прикладів із занять і розв'язання типових задач. Очікуваний результат — готовність до активної правової дискусії на заняттях і впевнене виконання контрольних завдань.

Форми контролю знань

1

Поточний контроль

Завдання: розв'язання правових задач і аналіз трудових ситуацій за темами змістовного модуля. Оцінюються регулярність виконання завдань, якість відповідей і рівень засвоєння матеріалу. Поточний контроль формує накопичувальну оцінку протягом семестру.

2

Проміжний контроль

Самостійна робота — комплексне ситуаційне правове завдання або реферат, які охоплюють теми змістовних модулів (теоретичні питання, правовий аналіз трудових спорів, аналіз судової практики). Оцінюються повнота відповіді, правильність застосування норм законодавства та обґрунтованість висновків.

3

Підсумковий контроль

Залік відповідно до навчального плану. Форма проведення — тестування та/або письмові відповіді на питання. Підсумкова оцінка враховує результати поточного, проміжного та підсумкового контролю відповідно до встановленої шкали оцінювання: 100-бальна система з переведенням у національну шкалу та ЄКТС.

Методи викладання

Підходи до навчання

Викладання дисципліни «Трудове право» поєднує класичні академічні та інтерактивні методи, що забезпечує формування не лише міцної теоретичної бази, а й практичних навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності у сфері комп'ютерної інженерії, фінансів, банківської справи та обліку. Такий підхід сприяє глибшому розумінню трудо-правових процесів, розвитку правового мислення та вмінню застосовувати набуті знання під час розв'язання фахових задач.

Лекції Системне подання теоретичного матеріалу з використанням наочних схем, таблиць і прикладів із судової та трудової практики; студенти ведуть конспекти та задають уточнювальні запитання.	Кейс-стаді Аналіз реальних трудових спорів і рішень судів; студенти виявляють порушення, пропонують правові рішення та обґрунтовують висновки, зокрема щодо ситуацій у ІТ-сфері.	Практичні задачі Розв'язання правових ситуаційних задач за темами (укладення/розірвання трудового договору, нарахування виплат, кваліфікація трудових проступків); відпрацювання алгоритмів правового аналізу.
Дискусії Обговорення актуальних проблем трудового права в Україні (дистанційна праця, гіг-контракти, воєнний стан); розвиток критичного мислення, правової аргументації та навичок відстоювання позиції.	Робота з нормативними документами Опрацювання КЗпП України, законів про охорону праці, про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану, конвенцій МОП; формування навичок роботи з правовою базою.	Самостійне дослідження Підготовка аналітичних правових записок, міні-рефератів і презентацій за обраною темою трудового права; розвиток навичок самостійного пошуку та систематизації правової інформації.
Тестування та опитування Перевірка рівня засвоєння матеріалу після кожної теми; формування навичок чіткого та лаконічного формулювання правових відповідей і кваліфікації правових ситуацій.		
 Усі методи спрямовані на формування компетентностей, передбачених освітньо-професійними програмами спеціальності 123 «Комп'ютерна інженерія».		

Рекомендована література та ресурси

1. Венедіктов С. В. Трудове право України : підручник. — 2-ге вид., переробл. і допов. — Київ : Діа, 2024. — 228 с.
2. Бутинська Р. Я., Мокрицька Н. П. Трудове право України : навчальний посібник. — Львів : ЛьвДУВС, 2022. — 312 с.
3. Чанишева Г. І. Трудове право України : навчально-методичний посібник. — Одеса : Фенікс, 2022. — 282 с. — DOI: <https://doi.org/10.32837/11300.22510>
4. Трудове право України : підручник / за ред. проф. О. М. Ярошенко. — Харків : Вид-во НЮУ імені Ярослава Мудрого, 2022. — 376 с.
5. Чанишева Г. І. Трудове право : навч. посіб. для здобувачів першого (бакалаврського) рівня [Електронне видання]. — Одеса : Фенікс, 2024. — 294 с.
6. Кодекс законів про працю України : Закон України від 10.12.1971 № 322-VIII (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
7. Закон України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» від 15.03.2022 № 2136-IX. — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20>
8. Закон України «Про охорону праці» від 14.10.1992 № 2694-XII (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>
9. Закон України «Про колективні угоди та договори» від 01.07.2022 (нова редакція). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3232-20>
10. Закон України «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)» від 03.03.1998 № 137/98-ВР (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/137/98-%D0%B2%D1%80>
11. Закон України «Про зайнятість населення» від 05.07.2012 № 5067-VI (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17>
12. Закон України «Про оплату праці» від 24.03.1995 № 108/95-ВР (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80>
13. Теоретичні засади трудового права України : підручник / за заг. ред. В. Л. Костюка, М. І. Іншина. — Київ : Видавництво Людмила, 2023. — 348 с.
14. Пилипенко П. Д. Трудове право України : підручник. — Київ : Ін Юре, 2023. — 560 с.
15. Щербина В. І. Трудове право України в умовах воєнного стану : монографія. — Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2023.
16. Дерюгіна Т. В., Осінцев Д. В. Правове регулювання дистанційної праці в Україні: сучасні виклики та перспективи. Юридичний науковий електронний журнал. — 2023. — № 4. — С. 180–184.
17. Офіційний сайт Верховної Ради України. — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
18. Державна служба України з питань праці. — URL: <https://dsp.gov.ua/>
19. Верховний Суд України. Єдиний державний реєстр судових рішень. — URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>
20. Міністерство економіки України. — URL: <https://me.gov.ua/>
21. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. — URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
22. Міжнародна організація праці (МОП) — офіційний сайт. — URL: <https://www.ilo.org/>
23. Конвенції та рекомендації МОП : база даних ILOLEX. — URL: <https://www.ilo.org/dyn/normlex/>
24. Журнал «Право України» (електронне видання). — URL: <https://pravoua.com.ua/>
25. Журнал «Трудове право» (електронне видання). — URL: <https://trudovoeprave.com.ua/>